

26. 6. 2003

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sankce za porušení povinností spojených s nabídkou převzetí

Obchodní zákoník upravuje celou řadu sankcí za porušení povinností stanovených zákonem pro nabídku převzetí. Komise pro cenné papíry tyto sankce může prominout, jedná-li se pouze o nepodstatné porušení zákona, ale může je také zpřísnit.

Obchodní zákoník upravuje celou řadu sankcí za porušení povinností stanovených zákonem pro nabídku převzetí. Komise pro cenné papíry tyto sankce může prominout, jedná-li se pouze o nepodstatné porušení zákona, ale může je také zpřísnit.

Nastane-li situace, kdy je navrhovatel povinen učinit nabídku převzetí a vůbec tak neučiní nebo učiní povinnou nabídku v rozporu se zákonem, pak mají osoby, kterým měla být tato povinná nabídka adresována, a osoby, které nepřijaly nabídku převzetí učiněnou v rozporu se zákonem, právo vynutit si uzavření smlouvy o koupi účastnických cenných papírů za přiměřenou cenu, a to i soudně. Výše uvedené osoby mohou navrhnout uzavření této smlouvy do jednoho měsíce ode dne, kdy byla učiněna nabídka převzetí v rozporu se zákonem, nebo do šesti měsíců ode dne, kdy uplynula lhůta ve které měl navrhovatel nabídku převzetí učinit. Návrh doručí navrhovateli a v případě, že ten jej do patnácti dnů od doručení nepřijme, mohou se tyto osoby domáhat u soudu uzavření smlouvy nebo mohou požadovat náhradu škody, která jim vznikla tím, že byl porušen závazek smlouvu uzavřít. Osoby, které přijaly nabídku převzetí učiněnou v rozporu se zákonem, však nemají právo domáhat se uzavření smlouvy, jež by byla v souladu se zákonem.

Jednou z podstatných sankcí je zákaz vykonávat hlasovací práva v cílové společnosti, které se pojí na účastnické cenné papíry, jež navrhovatel nabyt a na základě jejichž nabytí mu vznikla povinnost nabídku převzetí učinit. Vztahuje se na navrhovatele nabídky převzetí, která byla učiněna v rozporu se zákonem. Byla-li na základě této nabídky uzavřena smlouva, pak obchodní zákoník uvádí, že tato smlouva není neplatná, bez ohledu na to, zda je v rozporu se zákonem postup při jejím předložení nebo obsah nabídky převzetí. Tyto osoby mohou na navrhovateli požadovat pouze náhradu způsobené škody.

Obchodní zákoník přiznává prodávajícímu právo odstoupit od smlouvy, která byla uzavřena na základě nabídky převzetí, jež navrhovatel učinil a při které porušil podstatným způsobem zákon. Odstoupí-li od této smlouvy, je navrhovatel povinen mu účastnické cenné papíry, které byly předmětem smlouvy, vrátit. Na druhé straně je však prodávající povinen podle svého výběru zaplatit buď kupní cenu, kterou obdržel za vrácené cenné papíry, nebo částku, která odpovídá jejich ceně v době odstoupení od smlouvy, anebo částku, která odpovídá ceně účastnických cenných papírů v době jejich vrácení. Tím, že jim zákon umožňuje, aby si vybrali z několika možných variant vypořádání ze zrušené smlouvy tu, která je pro ně nejvýhodnější, jim zákon stanovuje co nejvýhodnější podmínky takového odstoupení od smlouvy.

Sankce za prodlení se splněním povinností nabídku převzetí učinit se vztahuje jak na navrhovatele, tak na osoby, jednající s ním ve shodě. Stanovuje zákaz výkonu hlasovacích práv po dobu, kdy jsou se splněním této povinnosti v prodlení. Tyto sankce nejsou bezvýjimečné, jelikož obchodní zákoník povoluje Komisi pro cenné papíry, aby na základě závažnosti porušení zákona při nabídce převzetí,

tuto sankci prominula. Sama Komise musí posoudit, zda došlo či nedošlo k závažnému porušení. Zjistí-li, že se jedná pouze o nepodstatné porušení, pak je navrhovatel oprávněn vykonávat hlasovací práva v cílové společnosti za podmínek, které uvádí Komise ve svém rozhodnutí.

Komise pro cenné papíry je oprávněna zakázat výkon hlasovacích práv akcionáři, jehož prostřednictvím navrhovatel vykonává vliv v cílové společnosti. K tomuto zákazu může dojít i přesto, že tento akcionář nebyl povinnou osobou. Ustanovení se však výslovně vztahuje jen na případy, kdy navrhovatelem v prodlení je osoba, která ovládla majoritního akcionáře cílové společnosti.

V praxi se vyskytly případy, ve kterých se sankcionované osoby pokusily vyhnout aplikaci zákazu prodejem a následným znovunabytím účastnických cenných papírů, popř. převodem cenných papírů na jinou osobu a současným uzavřením smlouvy o tom, že nabyvatel přenechá převodci možnost výkonu hlasovacích práv, popř. vliv na tento výkon. Zákaz se ale vztahuje na účastnické cenné papíry navrhovatele a výkon hlasovacích práv v cílové společnosti po dobu prodlení se splněním povinnosti, i když se cenné papíry nakrátko ocitly v majetku třetí osoby. Jejich převod na jinou osobu a jiné transakce, které sledují jediný cíl, obejít zákonný zákaz, je třeba kvalifikovat jako obcházení zákona a podle toho s nimi nakládat. Vliv ve společnosti může nabyvatel obnovit pouze tak, že povinnost učinit nabídku převzetí dodatečně splní.

Komise pro cenné papíry je oprávněna sankce ještě zpřísnit. Může navrhovatele zbavit oprávnění vykonávat všechna práva (nejen hlasovací) spojená s účastnickými cennými papíry nejen ve společnosti, které se nabídka převzetí týkala, ale také v ostatních společnostech, jejichž účastnické cenné papíry vlastní. Tato situace nastane v případě, kdy navrhovatel, v rozporu se zákonem, nabídku převzetí neučiní vůbec nebo ji učiní, ale podstatně přitom poruší zákon. O svém rozhodnutí musí Komise informovat cílovou společnost, která v důsledku tohoto zákazu nesmí navrhovateli výkon těchto práv umožnit. Je názorů některých odborníků je sporné, zda bude Komise pro cenné papíry oprávněna vztáhnout zákaz na účastnické cenné papíry, které navrhovatel nabude v budoucnosti. Odborníci se přiklání k závěru, že zákaz může postihnout výhradně účastnické cenné papíry nacházející se v majetku sankcionované osoby ke dni vydání rozhodnutí. Jestliže rozhodnutí Komise pro cenné papíry zbaví navrhovatele oprávnění vykonávat majetková práva plynoucí z účastnických cenných papírů cílové společnosti, pak právo na plnění těchto práv zaniká dnem jejich splatnosti. Jestliže navrhovatel zcizí účastnické cenné papíry, u kterých se na základě rozhodnutí Komise pro cenné papíry nesmí vykonávat práva s nimi spojená, pak se tento zákaz ruší a nový nabyvatel se stává jejich plnoprávným nabyvatelem. Při zpětném nabytí těchto akcií navrhovatel opět nebude moci uvedená práva vykonávat.

Učiní-li navrhovatel nabídku převzetí v rozporu se zákonem, může být sankciován zákazem výkonu hlasovacích práv v cílové společnosti z účastnických cenných papírů, které nabyt nad hranici, jejíž překročení založilo povinnost učinit nabídku převzetí. Jedná se o zákaz časově neomezený, protože zaniká teprve dodatečným splněním povinnosti. U takto učiněné nabídky převzetí mají akceptanti této povinné nabídky právo domáhat se doplacení rozdílu mezi cenou uvedenou v nabídce převzetí a cenou přiměřenou.

Obchodní zákoník zakazuje akcionáři vykonávat hlasovací práva, která jsou spojena s účastnickými cennými papíry cílové společnosti nebo s cennými papíry, kterých se týká opce, jestliže nabyt tyto cenné papíry nebo opce nebo je zcizil nebo uzavřel smlouvu o uzavření budoucí smlouvy v rozporu se zákazem nabytí účastnických cenných papírů v průběhu závaznosti nabídky převzetí.

Nabude-li nebo zcizí-li navrhovatel v době závaznosti účastnické cenné papíry za cenu vyšší než je cena uvedená v nabídce převzetí, pak mu vzniká povinnost zaplatit za cenné papíry, které na základě nabídky převzetí nabude, tuto vyšší cenu.

Komise pro cenné papíry může zakázat výkon hlasovacích práv akcionáři, který sám nebo spolu s osobami jednajícími ve shodě, má podíl na hlasovacích právech v cílové společnosti v rozsahu, který zakládá povinnost učinit nabídku převzetí a který byl ovládnut osobou nebo osobami jednajícími ve shodě, která nesplnila odkupovou povinnost (i na tuto osobu, která ať už sama nebo spolu s osobami jednajícími ve shodě, ovládne akcionáře, jež také ať sám či spolu s osobami jednající ve shodě získal podíl na hlasovacích právech cílové společnosti v rozsahu, jež mu umožňuje společnost ovládnout, se vztahuje povinnost učinit nabídku převzetí).

Mgr. Gabriela Molnárová
advokátní koncipient AK Zeiner & Zeiner v.o.s.
<http://www.zeinerlaw.cz/>

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)